

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/83807,Zawadzki-Jerzy-Michal.html>
2022-10-06, 11:43

Zawadzki Jerzy Michał

ZAWADZKI Jerzy Michał (27 X 1926, Kielce – 30 V 1997, Warszawa), chemik, autor wielu patentów oraz norm w zakresie ochrony antykorozyjnej. Syn Zygmunta, nauczyciela, oraz Marii z Potulskich.

Do 1939 Z. był uczniem gimnazjum im. S. Żeromskiego w Kielcach. W czasie II wojny światowej ukończył na tajnych kompletach 4 klasy gimnazjum. Maturę uzyskał w Liceum Przyrodniczym im. Królowej Jadwigi w Poznaniu (1946). Następnie studiował chemię na uniwersytecie oraz politechnice we Wrocławiu (1946–52). W 1952–54 pracował jako asystent w Zakładzie Syntezy Inst. Chemii Ogólnej (później Inst. Farmaceutycznego) w Warszawie. W tym czasie opatentował metodę ciśnieniowego uwodornienia i etylowania pirydyny (patent Nr 36555 – otrzymywanie N-etylopiperidyny przez katalityczne uwodornienie – wspólnie z J. Loewensteinem), co przyczyniło się do uruchomienia produkcji penicyliny w Tarchomińskich Zakładach Farmaceutycznych. W 1954 podjął pracę w Inst. Mechaniki Precyzyjnej w Warszawie, z którym związał się do końca życia. W 1955 został tam kierownikiem Zakładu Powłok Ochronnych, w 1963 zaś samodzielny pracownik naukowo-badawczy w dziedzinie obróbki powierzchniowej metali i powłok ochronnych. W 1961 przebywał w Anglii na stypendium ONZ – w Paint Research Station w Teddington i w wytwórni konstrukcji stalowych (mostów) w Darlington. W 1964 uzyskał doktorat na Politechnice Gdańskiej na podstawie rozprawy *Przenikanie śladowych ilości siarkowodoru przez papiery nasycane chlorofiliną oraz metody oceny ich własności ochronnych*. W 1974 został docentem, a w 1989 profesorem.

Od 1962 zajmował się zagadnieniem ochrony przed korozją wyrobów metalowych, zarówno tropikalną jak czasową, w szczególności części (np. łożysk), konstrukcji stalowych,

maszyn i urządzeń przeznaczonych do transportu drogą morską, zwłaszcza do krajów tropikalnych, przy użyciu powłok malarskich. Inicjował i realizował badania na specjalnych stacjach oraz w trakcie rejsów badawczych do Indii (do 1966), Argentyny (1978) i Japonii (1989). Od 1966 prowadził prace technologiczne mające na celu ochronę antykorozyjną samochodów. W ramach pomocy krajom rozwijającym się uczestniczył jako ekspert w misjach na Kubie (1975), w Pakistanie (1981), w Brazylii (1982) i w Indiach (1988).

Z. był autorem lub współautorem 20 patentów, m.in.: środek czasowego zabezpieczenia podwozi samochodowych przed działaniem erozyjnym czynników mechanicznych i przed działaniem korozyjnym roztworów elektrolitów podczas eksploatacji (nr 71207, wraz z J. Iwanowem); sposób uszczelniania nadwozi samochodowych (nr 71328, wraz z J. Iwanowem i A. Trojanowskim); sposób wytwarzania środka zabezpieczającego metale przed korozją (nr 76593, wraz z J. Iwanowem); środek do konserwacji rur metodą elektrostatyczną (nr 234119, wraz z W. Bokszczaninem i J. Iwanowem); sposób konserwacji zewnętrznej powierzchni poszycia statku powietrznego (nr 109369, wraz z E. Gruszczyńskim, E. Sitko i Z. Piórkowskim). Większość patentów Z. została wykorzystana w praktyce, w tym powszechnie znane preparaty do konserwacji samochodów: Bitex i Fluidom ML, Fluidom N, T, OB-1, OB-2 oparte na lanolinie, seria Emulsoli do mycia emulsyjnego (zastępującego szkodliwe dla środowiska silnie alkaliczne kąpiele wodne).

Z. opublikował 12 książek, m.in. *Konserwacja i pakowanie wyrobów metalowych* (1962), *Lakierowanie samochodów* (1975, 1978, 1988), *Ochrona konstrukcji stalowych i maszyn ciężkich za pomocą powłok antykorozyjnych* (1969, 1970 – koordynator pracy zbiorowej i autor 8 rozdziałów), *Chroń swój samochód przed korozją: poradnik dla użytkowników pojazdów* (1983, wraz z Jerzym Iwanowem i Stefanem Sękowskim). Był też autorem lub współautorem 120 publikacji naukowych, m.in.: *Odporność powłok malarskich na konstrukcjach stalowych na działanie środowiska tropikalno-morskiego* („Biuletyn IMP” 1966, nr 7, wraz z

Hanną Łazęską), *Polska ekspedycja do Indii w zakresie zabezpieczenia przeciwkorozyjnego urządzeń transportowych i składowanych w tropiku* („Ochrona przed Korozją” 1967 nr 5, wraz z Leszkiem Kowalkiewiczem), *Korrosionsschutz von Kraftfahrzeugen* („Korrosion”, Dresden 1972, nr 1), *Oddziaływanie czynników tropikalnych na maszyny i urządzenia w transporcie i składowaniu* („Ochrona przed Korozją” 1978, nr 6), *Działania destrukcyjne rosznienia na powłoki organiczne na metalach* (tamże, 1981 nr 2, wraz z Andrzejem Stawiszyńskim).

Z., wraz z zespołem współpracowników, opracował 28 polskich norm dotyczących ochrony wyrobów lakierowanych i ochrony przed korozją, np. PN-59/H-81518 – *Wyroby lakierowe. Oznaczanie porowatości powłok lakierowych*; PN-70/H-04680 – *Ochrona przed korozją. Ochrona czasowa metali. Terminologia*; PN-71/H-97053 – *ochrona przed korozją. Malowanie konstrukcji stalowych. Ogólne wytyczne*; PN-72/H-04637 – *Metody badań korozji atmosferycznej. Badania polowe*; PN-73/H-04655 – *Ochrona przed korozją. Pokrycia lakierowe dla wyrobów przeznaczonych do użytkowania w warunkach klimatu tropikalnego. Wymagania i badania*.

Uczestniczył też w wielu międzynarodowych konferencjach naukowych, m.in. w Pradze (1961), Genewie (1975), Wiedniu (1982), Libicach (1984), Częstochowie (1995).

Był wykładowcą w dziedzinie stosowania powłok ochronnych i korozji metali (kursy Stow. Inżynierów i Techników Mechaników Polskich, Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa, przedsiębiorstwo „Mostostal”) oraz rzeczoznawcą technicznym. Był członkiem Polskiego Komitetu Ochrony przed Korozją przy ZG NOT oraz rady programowej czasopisma „Ochrona przed Korozją” i „Inżynieria Powierzchni”. Za badania w dziedzinie ochrony antykorozyjnej samochodów został wyróżniony w konkursie „Mistrz Techniki” 1972.

Był człowiekiem o nietuzinkowej osobowości, zaraźliwym zapale do pracy, życzliwości i poczuciu humoru. Nie należał do żadnej partii politycznej.

SBTP (Z. Boglewska-Hulanicka).

Wydział Chemiczny Politechniki Gdańskiej, red. T.
Sokołowska, Gdańsk 2000; „Inżynieria Powierzchni” 1997, nr
2.

Jerzy Iwanow, Marcin Dolecki

[Poprzedni](#)
[Następny](#)